

Gegevens opvraging

Ordernummer:	O2025-0328432	Datum opzoeking:	1/04/2025
Referentienummer:	6684823-Hekelgemstr 105 Er-1	Zoekdata:	41014A0840/00R000
Perceel:	41014A0840/00R000		

Resultaat opvraging perceel gelegen in Aalst afdeling AALST 11 AFD/EREMBODEGEM 1 AFD/, sectie A met perceelnummer 0840/00R000 [41014A0840/00R000]

Informatievraag: Beschermd onroerend erfgoed (Met juridische gevolgen)

Indicatieve kaartweergave

Resultaat

- Het onroerend goed is geen beschermd onroerend erfgoed

Legende

Cultuurhistorische landschappen	Monumenten
Archeologische sites	Overgangszones
Stads- en dorpsgezichten	

Informatievraag: Vastgestelde inventaris onroerend erfgoed (Met juridische gevolgen)

Indicatieve kaartweergave

Resultaat

- Kluisbos, Faluintjes en Abdij van Affligem: (detail zie bijlage)

Legende

Landschapsatlas	Archeologische zones
Landschapelijk erfgoed	Bouwkundig erfgoed

Informatievraag: Erfgoedlandschap (Met juridische gevolgen)

Indicatieve kaartweergave

Resultaat

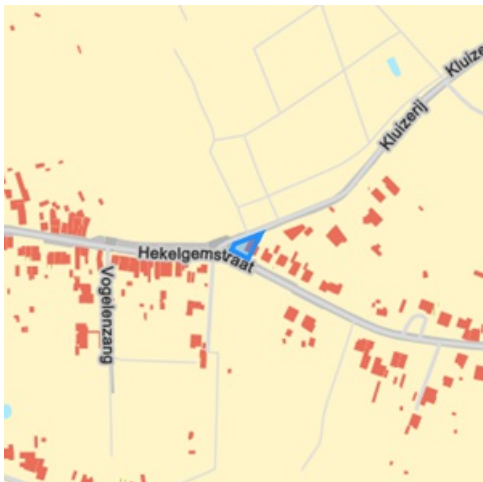
- Het onroerend goed is niet opgenomen in het erfgoedlandschap

Legende

- Landschapelijk erfgoed

Informatievraag: Unesco werelderfgoed (Met juridische gevolgen)

Indicatieve kaartweergave

Resultaat

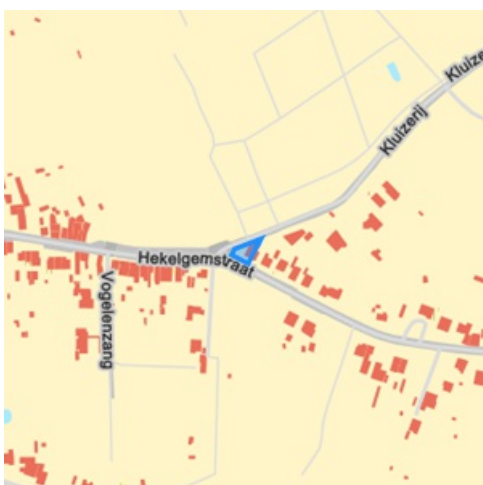
- Het onroerend goed is niet opgenomen in de Unesco Werelderfgoedlijst

Legende

- Bufferzones
- Kernzones

Informatievraag: Gebieden geen archeologie (Met juridische gevolgen)

Indicatieve kaartweergave

Resultaat

- Het onroerend erfgoed is niet opgenomen in gebieden waar geen archeologisch erfgoed te verwachten valt

Legende

- Gewestelijk
- Gemeentelijk

Informatievraag: Erfgoed plannen (Met juridische gevolgen)

Indicatieve kaartweergave

Resultaat

- Het onroerend goed heeft geen erfgoed plannen

Legende

- Beheersplannen
- Onroerenderfgoedrichtplannen

Informatievraag: Wetenschappelijke inventaris onroerend erfgoed (Aanvullend overzicht)

Indicatieve kaartweergave

Resultaat

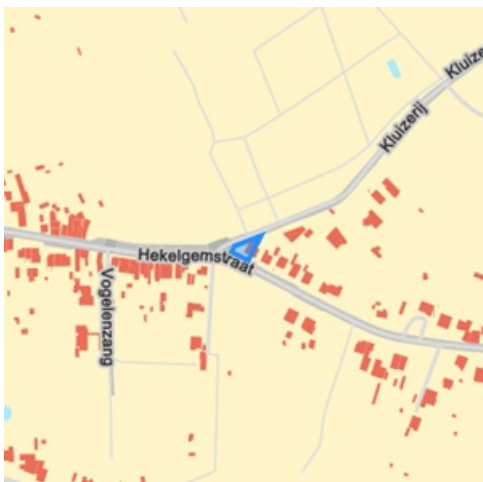
- Het onroerend goed is niet opgenomen in een wetenschappelijke inventaris

Legende

- Archeologische erfgoed elementen
- Archeologische erfgoed gehele
- Bouwkundig erfgoed elementen
- Landschappelijk erfgoed elementen
- Landschappelijk erfgoed gehele

Informatievraag: Archeologienota's (Aanvullend overzicht)

Indicatieve kaartweergave

Resultaat

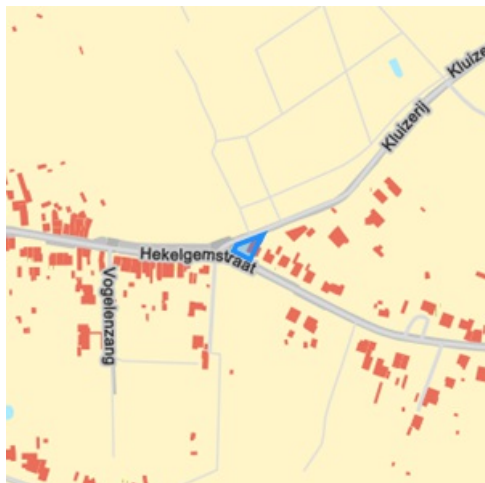
- Het onroerend goed heeft geen goedgekeurde archeologienota's

Legende

- Archeologienota's

Informatievraag: Eindverslag archeologie (Aanvullend overzicht)

Indicatieve kaartweergave

Resultaat

- Het onroerend goed heeft geen eindverslagen van archeologisch onderzoek

Legende

 Eindverslag archeologie

Welke informatie kan u terugvinden in dit uittreksel?

Beschermd onroerend erfgoed

De minister bevoegd voor onroerend erfgoed kan een goed beschermen als het door de erfgoedwaarden van algemeen belang is. Het moet minimaal in de staat blijven waarin het zich bevond op het moment van de bescherming.

Is het onroerend goed beschermd, dan gelden er verschillende specifieke juridische (per monument, stads- of dorpsgezicht of cultuurhistorisch landschap) gevolgen om het behoud ervan te garanderen. Bovendien kan je beroep doen op verschillende vormen van financiële ondersteuning.

Er zijn vier mogelijke vormen van bescherming: een beschermd monument, een beschermd cultuurhistorisch landschap, een beschermd stads- of dorpsgezicht en een beschermde archeologische site. Binnen elk van deze statuten is het mogelijk om een overgangszone in te stellen. Zo'n zone ondersteunt de erfgoedwaarden van het beschermde goed.

Vastgesteld onroerend erfgoed

De vaststelling van een inventaris is één van de instrumenten die de Vlaamse overheid kan inzetten om onroerend erfgoed te behouden. Hiermee bevestigt de bevoegde minister dat alle erfgoeditems op een vastgestelde lijst erfgoedwaarde bezitten en nog altijd bewaard zijn. Bij een vastgesteld item moet de overheid, eigenaar of beheerder rekening houden met rechtsgevolgen. De rechtsgevolgen zijn minder uitgebreid dan bij een beschermd erfgoed. Bovendien gelden voor alle vastgesteld bouwkundig en landschappelijk erfgoed in Vlaanderen eenzelfde set rechtsgevolgen.

Het onroerenderfgoeddecreet voorziet bevoegdheid voor steden en gemeenten voor het inventariseren van bouwkundig en landschappelijk erfgoed. De Vlaamse overheid inventariseert het archeologisch erfgoed, varend erfgoed en de landschappelijke gehelen (Landschapsatlas).

Erfgoedlandschap

Anders dan bij een bescherming of vaststelling van een onroerend goed verloopt de procedure van een erfgoedlandschap via de regelgeving Ruimtelijke Ordening. Als er voor een gebied een RUP wordt opgemaakt, kan de plannende overheid (gemeente, provincie of Vlaanderen) ervoor kiezen om hier ook een erfgoedlandschap in af te bakenen. Zo kunnen er stedenbouwkundige voorschriften gekoppeld worden aan het erfgoedlandschap waarmee ingezet wordt op erfgoedzorg. Wordt je goed erfgoedlandschap, moet je rekening houden met zorgplicht.

Unesco werelderfgoed

De Werelderfgoedconventie van 1972 betracht cultureel en natuurlijk erfgoed dat van unieke en universele waarde is voor de mensheid, te bewaren en te ontsluiten voor toekomstige generaties. Meer dan 190 lidstaten hebben deze Conventie ondertekend. België is sinds 1996 ook partij bij het Werelderfgoedverdrag. Zowel cultureel als natuurlijk erfgoed, als erfgoed dat daarvan een gecombineerde vorm is, kan voor de Werelderfgoedlijst worden voorgedragen. Vlaanderen telt momenteel zeven beschermingen op de Werelderfgoedlijst: een serie van 13 begijnhoven en van 26 belforten, het atelier Plantin-Moretus, de woning Giuette, de volledige Brugse binnenstad, het Zoniënwoud, de Wortel-Kolonie en begraafplaatsen en herdenkingsites van WO I.

Gebieden geen archeologie

De kaart wordt sinds 2016 periodiek vastgesteld door het agentschap. Op die manier kunnen percelen of gebieden die beantwoorden aan de criteria voor opname op korte termijn op de kaart opgenomen worden. Dit geeft bouwheren, verkavelaars en ontwikkelaars met plannen voor dergelijke percelen de mogelijkheid om vrijgesteld te worden van een archeologisch vooronderzoek, zonder vertraging en bijkomende kosten.

Plannen

Een goedgekeurd beheersplan legt geen actieve verplichtingen op. Het is en blijft een geconcretiseerde beheersvisie voor een erfgoedplaats. Toch heeft het document in zekere mate een 'dwingend' kader waarbinnen je moet blijven: als je werken wil uitvoeren, moeten ze stroken met de beheersdoelstellingen uit het beheersplan. Zijn de beheersdoelstellingen niet meer passend, dan kan je een aanpassing van het beheersplan aanvragen of een nieuw beheersplan opmaken. De geldigheidsduur van een plan is 24 jaar. In bepaalde gevallen heb je een goedgekeurd beheersplan nodig om een erfgoedpremie aan te vragen.

Geïventariseerd wetenschappelijk onroerend erfgoed

Het agentschap Onroerend Erfgoed heeft de expliciete opdracht om al het waardevolle onroerend erfgoed in Vlaanderen te inventariseren. Door de jaren heen zijn er meerdere wetenschappelijke inventarissen opgemaakt over bouwkundig, landschappelijk en archeologisch erfgoed.

Geïventariseerd onroerend erfgoed is opgenomen in een wetenschappelijke inventaris. Zo'n opname heeft geen rechtsgevolgen. Het goed wordt enkel beschreven en gedocumenteerd.

Archeologienota's en nota's

Een bouwheer is in bepaalde gevallen verplicht om een archeologienota toe te voegen aan een vergunningsaanvraag. Hij stelt daarvoor een erkend archeoloog aan om een archeologisch vooronderzoek uit te voeren en een archeologienota op te stellen. Of je verplicht bent een archeologienota toe te voegen aan je vergunningsaanvraag is onder meer afhankelijk van: oppervlakte perceel en bodemingreep, ruimtelijke bestemming van perceel en of het terrein zich situeert in een beschermde archeologische site, in een vastgestelde archeologische zone of in een gebied waar geen archeologisch erfgoed te verwachten valt.

Eindverslag archeologisch onderzoek

Bij bouw- of verkavelingsprojecten maakt een erkend archeoloog verschillende verslagen op om archeologisch erfgoed te documenteren. De bouwheer moet aangeven of er archeologisch erfgoed op het terrein wordt verwacht en hoe hiermee zal worden omgegaan. Een vooronderzoek resulteert in een archeologienota of een nota bij een uitgesteld vooronderzoek. Als uit het vooronderzoek blijkt dat een archeologische site verder onderzocht moet worden, volgt een opgraving, uitgevoerd door een erkend archeoloog. Binnen twee maanden na het veldwerk maakt de archeoloog een archeologierapport met voorlopige bevindingen, dat aantoont dat het werk op het terrein is voltooid en de bouwwerkzaamheden kunnen beginnen. Het definitieve eindverslag, met alle onderzoeksresultaten, wordt binnen twee jaar na de opgraving bezorgd.

Wetgeving

Decreet van 12 juli 2013 betreffende het onroerend erfgoed, gewijzigd bij het decreet van 4 april 2014 (Belgisch Staatsblad 17 oktober 2013 en 15 april 2014). Besluit van de Vlaamse Regering betreffende de uitvoering van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013.

Meer info

www.onroenderfgoed.be

Bron vastgoedinfo

Deze opvraging bevat overheidsinformatie verkregen van het Agentschap Onroerend Erfgoed, Koning Albert-II-Laan 19, bus 5, 1210 Brussel en Informatie Vlaanderen, Havenlaan 88, 1000 Brussel wat betreft het Grootschalig Referentie Bestand Vlaanderen (GRB).

Document gegenereerd op basis van de gegevens ontvangen van het Agentschap Onroerend erfgoed via de ORIS webservices.

CIB vlaanderen vzw - Kortrijksesteenweg 1005 - 9000 Gent
0425.043.508 - vastgoedinfo@vastgoedloket.be

Bijlage

Informatieaanvraag Onroerend erfgoed

(Referentienummer: 6684823-Hekelgemstr 105 Er-1)

Resultaat opvraging perceel gelegen in Aalst afdeling AALST 11 AFD/EREMBODEGEM 1 AFD/, sectie A met perceelnummer 0840/00R000 [41014A0840/00R000]

Vastgestelde inventaris

Vastgesteld landschapsatlasrelict: Kluisbos, Faluintjes en Abdij van Affligem

vastgesteld landschapsatlasrelict

Beknopte karakterisering

Typologies dreven, steengroeven, kapellen (gebouwen en structuren), viskweekvijvers, loofbossen, akkerlanden, hopakkers, graslanden, valleiranden, valleien, abtjiddomeinen

Beschrijving

Het Kluisbos, de Faluintjes en de Abdij van Affligem is vastgesteld in de landschapsatlas.

Waarden

Ruimtelijk-structurende waarde

Het gebied bevindt zich op de overgang van de leemstreek naar de zandstreek, die door een snelle afwisseling van heuvelkammen met zachte hellingen en brede noordzuidgerichte beekvalleien duidelijk herkenbaar is en een markante terreinovergang vormt in het landschap. Deze beekvalleien zijn hierbij meestal bebost. Op het hoogste punt van deze ankerplaats ligt de Abdij van Affligem, een imposant gebouwencomplex dat tot ver in de omgeving te zien is door haar verheven ligging. De abdij vormt hierdoor een baken met sterke uitstraling op de streek.

De Faluintjes, die ten noorden ervan gelegen zijn, liggen voornamelijk onder weiland met hier en daar een bosperceel en akkers waarop de nog voor de streek typerende hop geteeld wordt. De Faluintjes worden gekenmerkt door een golvend reliëf dat afdaalt naar de beekvalleities. De belangrijkste beek is de meanderende Molenbeek die richting Moorsel stroomt, waar men het imposante waterkasteel van Moorsel aantreft. Een andere imposant gebouwencomplex in het gebied is de abdij Maria Mediatrix die aan de rand van het Kluisbos en Kluisouter op de Potaardeberg gelegen is. Deze abdij ligt langs de Kluisdreef, waar men in het zuiden van deze dreef ook de Kluiskapel, met een klein gehucht van eenvoudige huisjes aantreft.

De Kluisouter is een open ruimtecorridor met lokaal gaaf gebleven smalle langgerekte percelering en is vrij scherp begrensd ten opzichte van het gesloten Kluisbos. De noordzuidgerichte steilrand (Kluisdreef) is eveneens een markante terreinovergang binnen deze ankerplaats. De dreven die bij de heropbouw van de abdij aangelegd werden zijn nog steeds sterk structurend voor het gebied. Het landgebruik heeft in het gebied een sterke samenhang tussen de natuurlijke gesteldheid en het bodemgebruik, waardoor het op enkele kleine uitzonderingen na als grondgebonden mag bestempeld worden.

Sociaal-culturele waarde

De Sint-Pieters- en Paulusabdij was in het ancien régime uitgegroeid tot de belangrijkste abdij van de Lage Landen en is momenteel de enige Vlaamse benedictijnenabdij die bijna duizend jaar na haar stichting nog steeds door benedictijnen wordt bewoond. De abdij beschikt over een zekere befaamdheid omwille van haar culturele uitstraling en rijke verzameling van munten, handschriften en kunstvoorwerpen. In de abdij werden talrijke belangrijke persoonlijkheden begraven waaronder Antonius Sanderus in 1664, die bekend was omwille van zijn gedetailleerde afbeeldingen van kastelen en abdijen, maar ook talrijke leden van de hertogelijke familie die hier reeds sinds de 12de en 13de eeuw begraven werden. Aan de Kluiskapel kan men een bron terugvinden, die volgens het volksgeloof naast geneeskraft voor blinden, ook vruchtbaarheidbevorderend eigenschappen toegeschreven wordt. De hopvelden welke meestal op zand- en leemgronden met een gunstige drainering aangetroffen worden, waren zeer talrijk aanwezig in dit gebied, gezien het tot de belangrijkste hopcentra in Europa en Vlaanderen behoorde naast Poperinge. De bierbrouwers (vroeger de abdijen) gebruikten al van oudsher de hopbel met zijn bittere etherische olie lupuline om de aangename bittere smaak aan het bier te geven. Naast de abdijen ging de hopteelt echter ook een belangrijke rol spelen voor de bierbrouwers in de streek maar ook voor de Brusselse bierbrouwers, die hun hop uit de streek introkken. Het belang van de hopteelt voor het gebied wordt benadrukt door de hopheilige Sint-Rochus, waarvoor een kapel opgetrokken werd langs de Nedermolstraat. Het Affligems abtjibier speelt nog steeds een belangrijke rol voor het imago van het gebied.

Esthetische waarde

De ligging van de abdijen op heuvels maakt dat zij als baken fungeren in het landschap, waardoor het open houden van de zichten of

vistas op deze bakens heel belangrijk is. De aanwezigheid van grote boscomplexen in een open landschap met blok- tot strookvormige percelering en de afwisseling van weiden, akkers en bospercelen maken dat het landschap gecompartmenteerd is. De valleitjes die in het landschap voorkomen zijn relatief diep ingesneden. Het waterkasteel te Moorsel vormt een mooi ensemble van kasteel met park. Er komen nog steeds verschillende percelen voor waarop de vroeger zo roemrijke en door de metershoge staken beeldbepalende hop geteeld wordt.

Natuurwetenschappelijke waarde

Het reliëf van de ankerplaats bestaat uit een snelle afwisseling van heuvelkammen met zachte hellingen en brede valleien, karakteristiek voor het gebied tussen Zenne en Dender. De natuurwetenschappelijke waarde binnen het gebied wordt in hoofdzaak bepaald door de aanwezigheid van ecologisch waardevolle oude bossen met typische flora en enkele voor het landschap beeldbepalende beekvalleitjes waaronder de meanderende Molenbeek in het gebied de Faluintjes met haar zijbeken. De naam Steense Beek verwijst naar de aanwezigheid van kalkzandsteen in de ondergrond, die door de abdij op verschillende locaties werd ontgonnen. Aan de voet van de steilrand van het Kluisbos bevinden zich enkele bronnen met kalkhoudend water. Het gebied bevindt zich op de overgang van de leemstreek naar de zandstreek, die duidelijk herkenbaar is en een markante terreinovergang vormt in het landschap. De leemgronden zijn zeer vruchtbaar.

Historische waarde

De Sint-Pieters- en Paulusabdij van Affligem werd in 1083 gesticht door ridders en verkreeg in 1086 de bevestiging van de wereldlijke en kerkelijke instellingen. De abdij werd opgericht op het grondgebied Meldert, aan een kruising van wegen die aan de rand van een woud lagen dat zich uitstrekte richting Moorsel en Meldert en die men het Ascerholt noemde. De abdij werd strategisch ingeplant op het grensgebied tussen Vlaanderen en Brabant en had de pacificatie en ontwikkeling van dit grensgebied tot doel. Bovendien was de abdij een economisch belangrijk centrum, waardoor ze uitgroeide tot een van de belangrijkste abdijen in de Lage Landen. Gedurende haar bestaan werd de abdij verscheidene malen vernield en heropgebouwd, de laatste maal gebeurde dit na de Franse revolutie. De heropbouw van de abdij startte toen pas in 1868. Van de oorspronkelijke middeleeuwse gebouwen zijn er nu slechts enkele sporen overgebleven, zoals de ruïnes van de abdijkerk uit 1128. Het Bisschoppenhuis is de voornaamste getuigenis van de abdij voor het Franse bewind.

Het huidige Kluisbos ten westen van de abdij, was op de Kabinetskaart van de Ferraris aangeduid onder de benaming 'Afflighem Bosch', het werd tijdens de Franse revolutie bijna totaal ontgonnen, doch een deel was maar kortstondig in ontginning, zodat het snel weer aangroeide tot het huidige Kluisbos. De valleibosjes en broekbossen werden hierbij vrijwel volledig gespaard en in hoofdzaak de nattere gronden werden heraangeplant. Het beheer in het bos bestond tot de 18de eeuw voornamelijk uit middelhoutbeheer met hier en daar een hakhoutperceel, waarbij langs deze hakhoutpercelen en dreven gras gesneden werd. Dit beheer zorgde ervoor dat het bos in stand gehouden werd als een open bos. In tegenstelling tot het oorspronkelijke bos verscherpte de grens tussen het bos en het cultuurland sterk door bemesting en het verdwijnen van het hakhoutbeheer.

De huidige Kluiskapel gelegen aan de Kluisdreef werd in 1758 gebouwd, doch in 1835 werd het bouvallige gedeelte (het schip) gesloopt zodat nu alleen het hoofdkoor overblijft en een toen nieuw gebouwd portaal. De Kluiskapel bouwt voort op een Kluis of Cella die teruggaat tot de 8ste eeuw en dat toebehoorde aan de abdij van Lobbes. Nabij deze kapel is er een bron midden in het bos. Aan deze bron worden helende eigenschappen toegeschreven. Het oudste deel van de Kluisrouter wordt gekenmerkt door een nog gave, smalle en langgerekte percelering. Het gebied de Faluintjes ten noorden van de abdij betrof op de Kabinetskaart van de Ferraris eveneens een nog uitgestrekt boscomplex (Coventshouw Bosch), dat deel uitmaakte van dit Affligembos. Het toponiem 'Kloosterbos' dat men terugvindt op de topografische kaarten is hierbij een verwijzing van de verbondenheid van dit gebied met de abdij. De dreven die het gebied doorkruisen werden in 1637 door de abdij aangelegd bij de wederopbouw van de abdij. Vandaag beperkt de bebossing in dit gebied zich tot de beekvalleien en enkele nog overblijvende verspreide bosjes.

Ander bouwkundig erfgoed binnen de ankerplaats is het waterkasteel van Moorsel dat een renaissance waterslot met neerhof betreft, gelegen in een ommuurd park in landschapsstijl op de zuidflank van de Eksterenberg. Het kasteel werd in 1521-1526 gebouwd als slot van de heerlijkheid Moorsel, in opdracht van de abt van Affligem. In 1564 kwam het in handen van de graven van Hoorne en in 1636 werd het tot baronie verheven. In die periode werd het kasteel grondig onder handen genomen, doch de algemene indeling bleef bewaard.

Belangrijk voor de geschiedenis van de streek is echter ook de hopteelt. De teelt en handel in hop gaat hierbij zeker terug tot de 16de eeuw, waarbij reeds in 1516 de Sint-Rochusgilde werd opgericht als gilde van de hophandelaars. Sint-Rochus werd hierbij gekozen als beschermheilige van de hopteelt, de aanwezigheid van de Sint-Rochuskapel aan de Nedermolenstraat te Meldert verwijst hiernaar. Deze teelt was bovendien zo belangrijk voor de streek dat de opbrengst in de 17de eeuw meer was dan de helft van de Europese opbrengst. Samen met de streek rond Poperinge bleef dit gebied tot in de 19de eeuw een van de twee belangrijkste hopcentra in Vlaanderen en zijn ze dit in feite nog steeds hoewel de teelt in beide streken nu zo goed als verdwenen is. Deze verdwijning werd vooral ingezet sinds de helft van de twintigste eeuw door de toenemende concurrentie uit het buitenland en door de arbeidintensiteit die deze teelt nog weinig rendeerbaar maakt.

Is de aanduiding van

- **Aalst, Erembodegem, Meldert, Moorsel (Aalst), Hekelgem (Affligem)** Het Kluisbos is een belangrijk oud bos met een laaggelegen broekbos met typerende flora. In het Kluisbos staat de Kluiskapel oorspronkelijk opgericht in de 7de-8ste eeuw door de abdij van Lobbes op een plaats met een heidense boom- en broncultus. De relictten van het abdijcomplex van Affligem liggen op een verhevenheid in het landschap wat een uitstraling geeft van haar vroegere macht over deze streek. De Faluintjes en het

Kloosterbos bestaan uit graslanden en akkerlanden, met verspreide bosjes en lokale hopteelt. Er lopen talrijke los- en voetwegen die noord-zuid georiënteerd zijn richting Molenbeekvallei. De beekvalleien zijn meestal vrij smal en sterk in het landschap ingesneden met meanderende beken, drassige graslanden en bosjes in een natte omgeving.

Is de omvattende aanduiding van

- **Aalsterse Dreef (Affligem)** Een zware struik van gewone es werd als hakhout gehouden bij de gewezen abdijvijvers van de abdij van Affligem. Deze zware hakhoutstoof met een omtrek van 750 cm is hoogstwaarschijnlijk nog een relict uit de oeverversterking.

Meer info

- <https://id.erfgoed.net/aanduidingsobjecten/10558>

Beschermingsbesluiten

- **Kluisbos, Faluintjes en abdij van Affligem** - <https://id.erfgoed.net/besluiten/4793>
Vaststellingsbesluiten